

آیات مکی و مدنی

آیت قرآن کریم در طول زمان رسالت **پیغمبر اکرم (ص)** از زمان **بعثت** تا وفات در طول بیست و سه سال **نبوت** حضرت، بر آن بزرگوار نازل شده است.

فهرست مندرجات

- ۱ - [تعریف آیت مکی و مدنی](#)
- ۲ - [شماره تشخیص محل نزول آیت](#)
- ۳ - [ملاک آیت مکی و مدنی](#)
  - ۳.۱ - [مهاجرت پیامبر](#)
  - ۳.۲ - [شهر مکه](#)
  - ۳.۳ - [مردم مکه](#)
    - ۳.۳.۱ - [ملاک مشهور](#)
- ۴ - [مستندات مقاله](#)
- ۵ - [منبع](#)

تعریف آیت مکی و مدنی

آیات و سوره‌هایی که در زمان حضور **پیامبر (ص)** در **مکه** نازل گردیده به نام آیت و **سوره‌های مکی** نامیده می‌شوند و آیات و سوره‌هایی که در زمان حضور پیامبر در **مدینه** نازل گردیده آیت و سوره‌های مدنی گفته می‌شوند.

شماره تشخیص محل نزول آیت

تشخیص آیت و سوره‌های مکی و مدنی فایده‌های زیادی دارد؛ چرا که تأثیر فراوانی در شناخت آیت و علل و اسباب نزول آن‌ها دارد.

ملاک آیت مکی و مدنی

در این مورد دانشمندان نظرات مختلفی دارند:

← مهاجرت پیامبر

۱. ملاک مدنی و مکی بودن آیت، **مهاجرت** پیامبر (ص) و رسیدن به مدینه است. به موجب این ملاک آن چه که قبل از مهاجرت و یا در بین راه و قبل از رسیدن به مدینه نازل شده، مکی است و آن چه بعد از این نازل گردیده، مدنی است.
این ملاک بر اساس زمان است و به موجب آن، آنچه قبل از مهاجرت - و لو در جایی غیر از مکه - نازل شده مکی به شمار می‌آید و آنچه که پس از مهاجرت نازل شده، مدنی به شمار می‌آید؛ اگر چه در مکه و در سال فتح مکه و یا در حجة الوداع نازل گردیده باشند.
بر طبق این ملاک سوره‌های مکی ۸۶ سوره و سوره‌های مدنی ۲۸ سوره می‌باشند.

← شهر مکه

۲. آیت یا سوره‌هایی که در مکه و اطراف آن (ولو پس از هجرت) نازل شده مکی است و آنچه در مدینه و اطراف آن نازل گردیده مدنی است و دیگر آیت که در نقاط دور دست از مکه و مدینه نازل شده نه مکی شمرده می‌شوند و نه مدنی.

← مردم مکه

۳. آیه‌ای که در آن مردم مکه مورد خطاب واقع شده مکی و آنچه که خطاب به مردم مدینه نازل شده مدنی است و این سخن از گفته عبدالله ابن مسعود صحابی گرفته شده که می‌گوید: آنچه با خطاب «یا ایها الناس» نازل شده در مکه بوده و آنچه با خطاب «یا ایها الذین آمنوا» نازل شده در مدینه بوده است.

← ملاک مشهور

اما در این میان آنچه اکثر اندیشمندان حوزه قرآنی آن را پذیرفته‌اند، نظریه اول می‌باشد.

مستندات مقاله

معرفت، محمد هادی. آموزش علوم قرآن، ترجمه ابو محمد وکیلی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ اول ۱۳۷۱، ص ۱۶۰-۱۶۸.

منبع

[سایت پژوه](#)

رده‌های این صفحه: [آیت و سور مکی و مدنی](#) | [اسامی آیت و سور](#) | [قرآن شناسی](#)